



Guia sobre violències masclistes

ARENYS DE MAR



Ajuntament
d'Arenys de Mar
REGIDORIA D'IGUALTAT



Diputació
Barcelona

Xarxa de Municipis

Elaboració dels continguts de la guia

LaGroc Solutions, SL

Disseny gràfic

Jordi Pinós

© Ajuntament d'Arenys de Mar
Arenys de Mar 2023

Des de la regidoria d'Igualtat de l'Ajuntament d'Arenys de Mar ens plau presentar la **Guia sobre violències masclistes**, resultat del compromís ferm de l'Ajuntament amb la igualtat de gènere i l'erradicació de totes les formes de violència masclista.

La violència masclista és una violència estructural a la nostra societat, normalitzada durant molts anys, i per això, no sempre és fàcil detectar-la ni abordar-la. Les conseqüències de les violències masclistes són devastadores, tant per les dones que la pateixen com pel seu entorn i la comunitat. Per avançar conjuntament en l'erradicació de les violències masclistes, totes les persones en som responsables i una peça clau pel canvi.

Aquesta guia pretén ser un instrument útil per a tota la ciutadania per poder identificar i abordar manifestacions diverses de les violències masclistes, tant si soc jo qui les està patint com si crec que algú la pot estar patint. A més, la guia disposa d'informació sobre els diversos recursos i serveis presents dins i fora del municipi als quals ens podem dirigir.

Us convidem a explorar aquesta guia i esperem que us sigui útil.

Marta Serrano i Herraiz

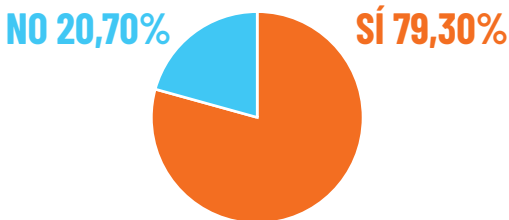
Regidora d'Infància, Joventut i Igualtat
de l'Ajuntament d'Arenys de Mar

QUÈ SÓN LES VIOLÈNCIES MASCLISTES?

La violència masclista és qualsevol acte de violència física, sexual, psicològica o econòmica contra una dona. Inclou amenaces, coacció i privació arbitrària de la llibertat, produïdes per mitjans físics, econòmics o psicològics, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

Es tracta d'una greu violació dels drets humans i, per tant, és una responsabilitat social erradicar-la, i per fer-ho cal desmuntar la cultura patriarcal.

Percentatge de dones residents a Catalunya que han patit algun tipus de violència masclista al llarg de la seva vida*



Violència masclista saps identificar-la?

VIOLÈNCIA VISIBLE

Assassinats

Explotació sexual

Agressions físiques

Matrimonis forçats

Amenaces

VIOLÈNCIA INVISIBLE

Control Limitació llibertat

Aïllament social

Manipulació emocional

Sexisme a la tv i a la música

Cànons de bellesa irreal

Llenguatge sexista

Discriminació salarial

Feminització de la pobresa

Socialització del gènere: nen i nena

DIFERENTS FORMES DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

La Llei 5/2008 del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, defineix clarament les diferents formes de violència, tant explícita, com la no explícita.

Violacions

Agressions sexuals

Mutilació genital femenina

Assetjament

Crits Insults

Humiliacions

Culpabilització

Privació de recursos econòmics

Publicitat sexista

Humor sexista

Invisibilització de les dones

Divisió sexual del treball

Sostre de vidre

Ús sexista de les joguines

VIOLÈNCIA EXPLÍCITA

VIOLÈNCIA IMPLÍCITA

FÍSICA

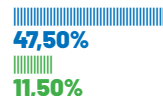
Qualsevol acte de força contra el cos d'una dona fet amb les pròpies mans o amb objectes, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.

> Cops, empentes, bufetades... amb lesió física o risc de produir-la.

PSICOLÒGICA

Tota conducta o ommissió que produeix en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaçes, humiliació, vexacions, menyspreu, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.

> Insultar, intimidar, humiliar, menysprear, desacreditar, amenaçar, manipular una dona amb l'objectiu de fer-la patir i tenir-la sotmesa en qualsevol àmbit, ja sigui personal, laboral o en qualsevol altre entorn.

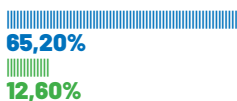


■ Patida des dels 15 anys*
■ Patida en l'últim any*

SEXUAL

Qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre ella i l'agressor o els agressors.

- > Pressionar, obligar o forçar a mantenir actes sexuals amb o sense penetració, sense el consentiment ni desig de la dona.
- > Insinuacions sexuals o tocaments no desitjades.
- > Treure's el preservatiu en mig de la relació sexual sense el consentiment de la persona.
- > Matrimonis forçats, mutilació genital femenina, la tracta per a finalitat d'explotació sexual, entre altres.



ECONÒMICA

La privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, dels seus fills o filles, en l'impagament reiterat i injustificat de pensions alimentàries estipulades en cas de separació o divorci, en el fet d'obstaculitzar la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella i en l'apropiació il·legítima de béns de la dona.

- > No abonar les pensions alimentàries en cas de divorci, no permetre accedir o prendre decisions sobre els recursos econòmics pròpies, en són alguns exemples.



DIGITAL

Els actes de violència masclista i misoginia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació, plataformes de xarxes socials, webs o fòrums, correu electrònic i sistemes de missatgeria instantània i altres mitjans semblants que afectin la dignitat i els drets de les dones.

- > Compartir imatges intimes sense consentiment per qualsevol mitjà digital i també rebre insults, amenaces o xantatges per aquests mitjans.



VICÀRIA

Consisteix en qualsevol tipus de violència exercida contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare.

- > Manipular els fills o les filles contra la mare és violència vicària, sense oblidar l'assassinat.



- Patida des dels 15 anys*
- Patida en l'últim any*

OBSTÈTRICA I VULNERACIÓ DE DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS

Impedir o dificultar l'accés a una informació veraç, necessària per a la presa de decisions autònomes i informades. Pot afectar els diferents àmbits de la salut física i mental, incloent-hi la salut sexual i reproductiva, i pot impedir o dificultar a les dones prendre decisions sobre llurs pràctiques i preferències sexuals, i sobre la reproducció i les condicions en què es duu a terme, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació.

> Manca d'informació per prendre decisions sobre el propi cos, sigui sobre mètodes anticonceptius, accés a l'avortament, pràctiques durant el part, entre altres.

DE SEGON ORDRE

La violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista. Inclou els actes que impedeixen la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les dones en situació de violència masclista.

> Impedir que les dones que han patit violències masclistes accedeixin a serveis o atacar les persones que ofereixen suport a les víctimes.

A la legislació espanyola es parla de:

VIOLÈNCIA DE GÈNERE

La violència que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, exerceixen sobre aquestes els qui siguin o hagin estat els seus cònjuges o els qui estiguin o hagin estat lligats a elles per relacions similars d'afectivitat, fins i tot sense convivència. Comprèn qualsevol acte de violència física i psicològica, incloses les agressions a la llibertat sexual, les amenaces, les coaccions o la privació arbitrària de llibertat.

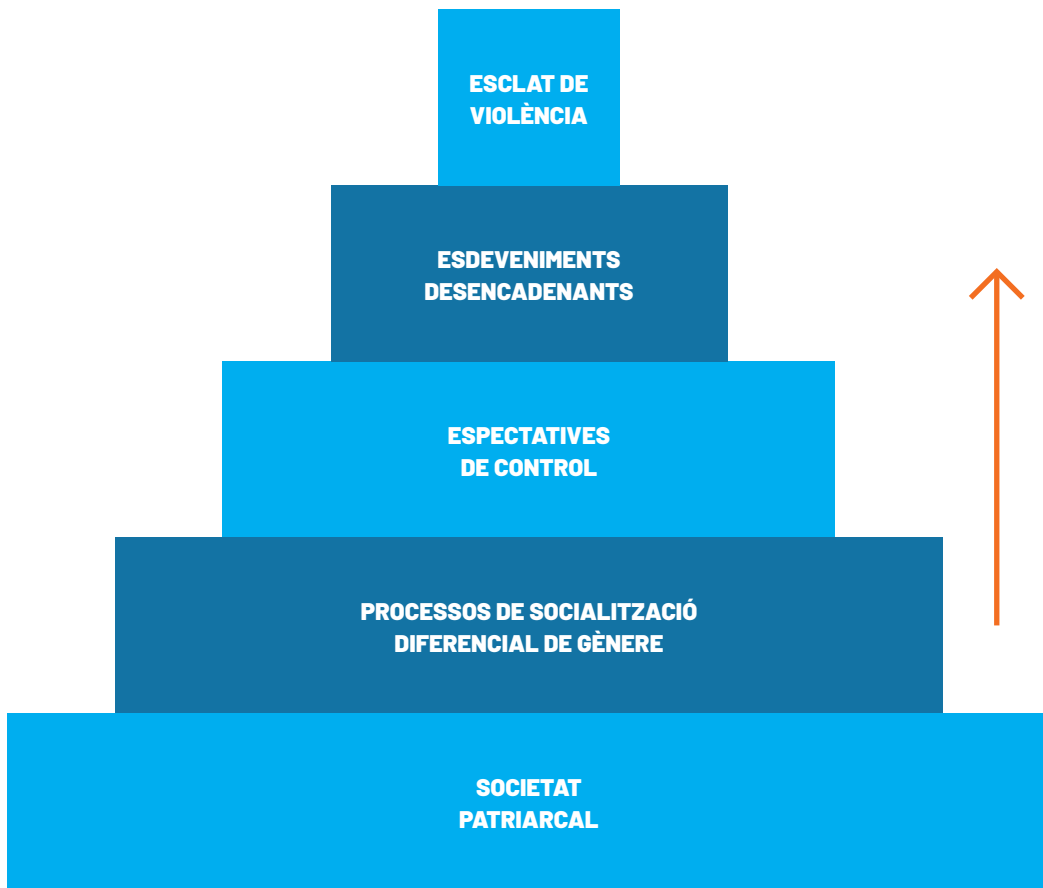
> Insultar, amenaçar o malparlar de la parella o exparella és violència de gènere

Segons la Fiscalia, de les 150.785 denúncies per violència de gènere a Espanya, cap d'elles va ser condemnada per denúncia falsa.

Víctimes ateses i denúncies efectuades
per violència de gènere a Catalunya (2022)**

15.644 VÍCTIMES

15.154 DENÚNCIES



ORIGEN DE LES VIOLÈNCIES

Per entendre la violència masclista podem recórrer al model piramidal, que parteix de la idea que les violències masclistes es construeixen sobre una estructura piramidal que té cinc esglaons.

L'esclat de la violència. Això és, els homes en el seu afany de no perdre i/o de recuperar el control sobre la dona/les dones es consideren legimitats a exercir una sèrie d'estratègies (incloent les diferents formes de violència).

Els esdeveniments desencadenants són tots aquells fenòmens o esdeveniments personals, socials o politicoreligiosos que activen la por de l'home a perdre el control sobre la dona/les dones. Aquests esdeveniments desencadenants

funcionen, en definitiva, com a excusa perquè l'home posi en marxa les estratègies de control (i la violència) que es considera legítimat a exercir.

Les expectatives de control d'aquells homes que no qüestionen el patriarcat i creuen tenir uns drets sobre les dones, que consideren vàlids i legítims i es comporten en conseqüència.

És a dir, esperen mantenir el control sobre elles, les seves vides, els seus cossos, la seva sexualitat, les seves amistats, la seva economia, etc.

La socialització fa referència al procés a través del qual una persona interioritza les formes de pensar, sentir i d'actuar pròpies de la seva societat. En la societat patriarcal, això ha comportat la difusió de creences i actituds misògines i l'apre-

nentatge de models normatius del que és ser un home masculí (fort, autoritari i protector, vinculat a la presa de decisions i a l'esfera pública) i una dona femenina (dèbil, dependent i necessitada de protecció, vinculada a la cura i l'esfera privada).

El patriarcat és un sistema d'organització social que crea i manté una situació en la qual els homes tenen més poder i privilegis que les dones i que ve legitimada per un conjunt d'ideologies i creences.

És important recordar que en cadascun dels esglaons de la piràmide, existeix un procés, que es denomina **procés de filtratge o de fuga**, que consisteix en abandonar la piràmide.

És a dir, en escollir un camí que no condueix a la violència. De fet, aquest és el camí que trien la majoria dels homes.

QUÈ PUC FER SI...

Davant de la violència masclista, cal actuar segons el context. A continuació, us deixem algunes recomanacions per saber què fer depenent de la situació en la qual et trobis.

CONEC ALGÚ QUE ESTÀ PATINT VIOLÈNCIA

1. CORRE PERILL LA VIDA DE LA VÍCTIMA

Truca immediatament

112 Emergències funciona les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any i és gratuït

o dirigeix-te a:

- Policia Municipal d'Arenys de Mar
- Mossos d'Esquadra d'Arenys de Mar

Si no pots trucar

pots enviar un missatge als Mossos d'Esquadra:

WhatsApp 601 00 11 22

No et posis en risc

És molt important que prioritzis la teva seguretat personal si vols ajudar. Espera't fins que arribin els serveis d'emergències i de seguretat.

2. NO ÉS UNA SITUACIÓ DE RISC EXTREM NI CORRE PERILL IMMINENT LA VIDA DE LA VÍCTIMA

Si la dona et comunica que ha viscut una situació de violència masclista.

SÍ QUE S'HA DE FER

- Parlar amb ella en un entorn de confiança, assegurant privacitat i confidencialitat
- Fer sentir que ella NO és la culpable de la violència que ha patit
- Creure en el seu relat, sense posar en dubte la interpretació dels fets i sense emetre judicis
- Ajudar-la a pensar, ordenar les idees i acompanyar-la en la presa de decisions
- Alertar dels possibles riscos i acceptar la seva elecció, tant si vol procedir a denunciar com si no ho vol fer
- Explicar-li quins recursos públics de suport i assessorament té al seu abast, comparteix aquesta guia
- Acompanyar-la durant tot el procés, evitant que s'aïlli

NO S'HA DE FER

- Justificar l'agressor
- Exercir pressió perquè comparteixi informació que encara no ha volgut explicar o perquè denunciï
- Donar la impressió que tot s'arreglarà fàcilment
- Donar falses esperances
- Criticar l'actitud o l'absència de resposta d'ella
- Infravalorar la sensació de perill expressada
- Adoptar una actitud paternalista
- Imposar criteris i decisions

Recorda:

interposar denúncia és decisió de la víctima. És important tenir en compte que per diferents circumstàncies, moltes dones tindran dificultats i dubtes a l'hora de denunciar. Pot ser que decideixin fer-ho en aquest moment o no. Per tant, no la pressionis. Al final, l'última paraula la té ella.

A més de parlar amb ella, com la puc ajudar?

Comentar-li que pot sol·licitar informació jurídica o social al Telèfon **900 900 120**

CREC QUE JO ESTIC PATINT VIOLÈNCIA

Parla amb una persona de confiança o assessorat al Telèfon **900 900 120**

Quins són els teus drets?

- Rebre assistència jurídica gratuïta, immediata i especialitzada amb independència de l'existència de recursos des del moment en què es vol interposar la denúncia.
- Assistència mèdica i psicològica
 - Si ho necessites, pots comptar amb el servei d'allotjament en el qual està garantida la teva seguretat i cobertes les teves necessitats bàsiques
 - Una ordre de protecció si la teva vida corre perill
 - Servei de traducció

Els canals on et poden **acompanyar** en la teva decisió són:

- Telèfon: 900 900 120 gratuït i confidencial, 24 hores en diverses llengües
- Mossos WhatsApp: 601 001 122 per rebre assessorament policial i resoldre dubtes i preguntes, les 24 h del dia, els 365 dies de l'any.
- Correu electrònic: mossos.atenciovictimas@gencat.cat

Si tens alguna lesió, pots dirigir-te al teu centre hospitalari més proper:

**Centre d'Atenció Primària (CAP)
Arenys de Mar**

ESTIC EN UN ESPAI D'OCI I ALGÚ EM MOLESTA

Si estàs en un espai ludicofestiu i algú et molesta o observes que hi ha alguna persona que està molestant a una altra, demana ajuda a qui tinguis al teu voltant i acudeix ràpidament al **Punt Lila** en el cas que n'hi hagi un.

Si no n'hi ha un, demana ajuda a l'organització o als professionals de seguretat, per tal que activin el protocol en el cas que s'hagi produït una agressió.

També et pots informar al telèfon 900 900 120, gratuït, confidencial i funciona 24 hores, en diverses llengües.

ALGÚ M'ESTÀ ASSETJANT EN LÍNIA I/O A LES XARXES SOCIALS

Què he de fer?

- No et sentis culpable, ja que tu no podies saber el que estava pensant l'assetjador i les seves males intencions. L'únic que s'ha de sentir culpable és la persona que assetja.
- No destrueixis les proves de l'assetjament (converses, fotografies, correus...), ja que d'aquesta forma, serà molt més fàcil poder iniciar una investigació i demostrar el delictes. Guarda les còpies en un lloc segur.
- Demana ajuda a una persona en qui confïis: tot i sentir vergonya o culpabilitat recorda que l'única persona que et pot ajudar a sortir d'aquesta situació és una persona de confiança.
- Pren mesures legals. Si et veus amb cor de denúncia. Si ets menor, parla amb una persona adulta de confiança per posar fi a aquesta situació d'assetjament.

Recorda:

aquesta tipologia de delictes es pot parar a partir de la denúncia.

Informa't al telèfon **900 900 120**
o envia un correu al **900900120@gencat.cat**

També pots demanar assessorament legal si vols posar una denúncia a:

- Il.lustre Col.legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB) a Arenys de Mar
- Mossos d'Esquadra

ON EM PUC DIRIGIR? RECURSOS I SERVEIS ESPECIALITZATS

Des de l'any 2019 Arenys de Mar compta amb un protocol contra les violències masclistes, per tal de treballar en xarxa i així multiplicar els efectius.

El treball en xarxa permet donar més i millors respostes, optimitzar recursos i augmentar l'impacte.

Llistat dels serveis especialitzats on pots acudir i que formen part de la xarxa

	ADREÇA TELÈFON WEB	QUE OFEREIX
Mossos d'Esquadra	Carrer de Jaume Partagàs i Rabell, 3 08350 Arenys de Mar, Barcelona → 24 hores, 365 dies a l'any Emergències 112	<ul style="list-style-type: none">• Suport per posar denúncia• Assessorament policial• Atenció en cas d'emergència
Centre d'Atenció Primària (CAP) Arenys de Mar	Carrer d'Auterive s/n. Arenys de Mar. Equip d'Atenció Primària Arenys de Mar → De dilluns a divendres, de 8.00 a 20.00 h Per demanar cita prèvia a atenció primària als telèfons 93 7958074 i 933268901 o bé al web ics.gencat.cat , així com també presencialment	<ul style="list-style-type: none">• Treballadora social• Atenció mèdica• Urgències mèdiques
	Punt d'atenció continuada Arenys de Mar → De dilluns a divendres, de 20.00 a 8.00 h; dissabtes, diumenges i festius atenció 24 hores, sense cita prèvia	
SIAD Maresme	Cal demanar cita prèvia per correu siad.maresme@ccmaresme.cat o al telèfon 93 741 16 22	<ul style="list-style-type: none">• Informació• Assessorament legal• Atenció psicològica

SIE Maresme

Carrer de Cosme Churruca, 88. Baixos. Mataró
Tel. 93 796 13 00
Correu: dir.siemaresme@fsyc.org
o bustia.siemataromaresme@gencat.cat
Accés al servei amb cita prèvia

- Informació
- Atenció a les dones, així com als fills i filles a càrrec
- Acompanyament en el procés de recuperació

Policia Local Arenys de Mar

Carrer de l'Hospital, 8, Arenys de Mar.
Tel. 937 95 99 01
Emergències 112

- Atenció en cas d'emergència

Serveis Socials

Edifici Xifré, 2a planta. Arenys de Mar
Tel. 93 792 22 64
→ De dilluns a divendres, de 9.00 a 14.00 h
Accés al servei amb cita prèvia o directament en casos d'urgència

- Primera acollida i estudi de la situació social
- Acompanyament en el procés de recuperació
- Accés als recursos

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB) a Arenys

Carrer d'Auterive, s/n Edifici Jutjats (planta baixa). 08350 Arenys de Mar
Tel. 93 795 77 86. Correu: arenys@icab.cat
→ De dilluns a divendres, de 10 a 13 h
Atenció sense cita prèvia

- Assessorament legal i acompanyament, en especial en cas de denúncia

Jutjat núm.6 Arenys de Mar

Carrer d'Auterive, s/n Edifici Jutjats (planta baixa). 08350 Arenys de Mar
Tel. 93 693 10 06 / 93 792 41 25
Correu: mixte6.arenys@xij.gencat.cat

- Serveis judicials

BIBLIOGRAFIA

Bosch, E. i Ferrer, V. A., 2019. El model piramidal: alternativa feminista para analitzar la violència contra las mujeres. Revista *Estudios Feministas, Florianópolis*, 27(2). Disponible a: <https://www.scielo.br/j/ref/a/RhDhNjndDqMPcyjzg9x9N5f/?lang=es#>

Consejo Interterritorial del Sistema Nacional de Salud, 2021. *Instrumento común estandarizado para la detección temprana de la violencia de genero en el Sistema Nacional de Salud*. Madrid: Ministerio de Sanidad. Disponible a: https://www.sanidad.gob.es/organizacion/sns/planCalidadSNS/pdf/equidad/Doc_Aprobado_CISNS_Instrum_Estandariz_Detec_Temprana_VG_1Dic2021_OSM.pdf

Institut Català de les Dones, 2019. *I Congrés internacional per a l'erradicació de les violències masclistes*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Disponible a: https://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/cdoc_publicacions_ponencies_ICongresViolencies.pdf

FONTS

* Enquesta de violències masclistes a Catalunya (2021)

** Dades d'atenció policial a Catalunya (2022)

